5 SEM TDC DSE COM (CBCS) 501 (GR–I)

2 0 2 3

(November)

COMMERCE

(Discipline Specific Elective)

(For Honours/Non-Honours)

Paper : DSE–501 (Group—I)

(Management Accounting)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. *(a)* Write True or False : 1×4=4

(i) Management Accounting is concerned with preparation of financial statements.

(ii) Marginal Cost + Contribution = Selling Price.

(iii) Indian Accounting Standards No. 3 deals with Cash Flow Statement.

(iv) Responsibility centers may have both inputs and outputs.

(b) Fill in the blanks : 1×4=4

(i) Management Accountant is also called ______.

(ii) Issue of shares is a cash flow from ______ activity.

(iii) Fixed costs are treated as ______ costs.

(iv) Margin of safety can be improved by reducing the ______ cost.

2. Write short notes on any *four* of the following : 4×4=16

(a) Duties of Management Accountant

(b) Make or Buy Decision

(c) Master Budget

(d) Opportunity Cost

(e) CVP Analysis

3. (a) Explain the objectives of Management Accounting. Distinguish between Cost Accounting and Management Accounting. 7+7=14

Or

(b) "Management Accounting is concerned with accounting information which are useful to management." Elaborate the statement. 14

4. (a) What do you mean by Fund and Fund Flow Statement? Explain the uses of a Fund Flow Statement. 3+3+8=14

Or

(b) The abstracts of the Balance Sheets of Munjal Co. Ltd as on 31st March, 2019 and 31st March, 2020 have been given below :

Equity & Liabilities	*31-03-2019* ₹	*31-03-2020* ₹
Share Capital	2,00,000	2,50,000
General Reserve	50,000	60,000
Profit & Loss A/c	30,500	30,600
Bank Loan	70,000	—
Sundry Creditors	1,55,000	1,40,200
Provision for Taxation	30,000	35,000
	5,35,500	5,15,800

Assets	31-03-2019 ₹	31-03-2020 ₹
Land & Buildings	2,00,000	1,90,000
Machinery	1,50,000	1,74,000
Inventory	1,00,000	74,000
Sundry Debtors	85,000	69,200
Cash in Hand	500	600
Cash at Bank	—	8,000
	5,35,500	5,15,800

Additional Information :

(i) Machinery to be depreciated by ₹14,000 in 2020

(ii) Dividend of ₹20,000 was paid in 2020

(iii) A piece of land was sold in 2020 at cost

Prepare a Statement of Sources and Application of Fund and also a Schedule of Changes in Working Capital for the year 2020. 7+7=14

5. *(a)* Distinguish between marginal costing and absorption costing. How is profit or loss ascertained under marginal costing? 7+7=14

Or

(b) The following are the details of profit and loss data relating to a manufacturing business :

		₹
Sales		1,00,000
Cost of Goods Sold :		
Fixed cost	10,000	
Variable cost	40,000	50,000
Gross Profit		50,000
Selling and Administrative Cost :		
Fixed cost	5,000	
Variable cost	10,000	15,000
Net Profit		35,000

From the above data, calculate—

(i) profit-volume ratio;

(ii) break-even point;

(iii) profit for the sale volume of ₹1,60,000 and ₹70,000.

Would it be profitable to reduce the selling price by 10% if it leads to an increase in sales by 30%? 2+3+4+5=14

6. (a) Explain the terms 'budget' and 'budgetary control'. Discuss the essential qualities of a good budgetary control system. 3+3+8=14

Or

(b) The expenses for a budgeted production of 10000 units in a factory are given below :

Heads of Expenses	*Cost per unit* ₹
Materials	70
Labour	25
Variable Overhead	20
Fixed Overhead (₹ 1,00,000)	10
Variable Expenses (Direct)	5
Selling Expenses (10% Fixed)	13
Distribution Expenses (20% Fixed)	7
Administration Expenses (₹ 50,000)	5
Total cost per unit (to make and sell)	155

Prepare a budget for production of *(i)* 8000 units and *(ii)* 6000 units. Indicate cost per unit at both the levels. 14

[ASSAMESE VERSION]

1. (a) শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা : 1×4=4

(i) পৰিচালনা হিচাপকৰণ আৰ্থিক বিবৃতি তৈয়াৰ কৰাৰ লগত জড়িত।

(ii) প্ৰান্তিক ব্যয় + অৱদান = বিক্ৰী মূল্য।

(iii) ভাৰতীয় হিচাপ মানদণ্ড 3 নং নগদ প্ৰৱাহ বিবৃতিৰ লগত জড়িত।

(iv) দায়িত্ব কেন্দ্ৰবোৰত ইনপুট আৰু আউটপুট উভয়ে থাকে।

(b) খালী ঠাই পূৰণ কৰা : 1×4=4

(i) পৰিচালনা গাণনিকক ______ বুলিও কোৱা হয়।

(ii) অংশপত্ৰ বিলি ______ কাৰ্যৰ পৰা হোৱা নগদ প্ৰৱাহ।

(iii) স্থায়ী ব্যয়ক ______ ব্যয় বুলিও কোৱা হয়।

(iv) ______ ব্যয় হ্ৰাস কৰি নিৰাপত্তাৰ স্তৰ উন্নত কৰিব পাৰি।

2. তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 4×4=16

(a) পৰিচালনা গাণনিকৰ কৰ্তব্য

(b) নিৰ্মাণ অথবা ক্ৰয় সিদ্ধান্ত

(c) সমগ্ৰ খচৰা

(d) সম্ভাবনা ব্যয়

(e) ব্যয় আয়তন লাভ বিশ্লেষণ

3. (a) পৰিচালনা হিচাপকৰণৰ উদ্দেশ্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। ব্যয় হিচাপকৰণ আৰু পৰিচালনা হিচাপকৰণৰ পাৰ্থক্য নিৰূপণ কৰা। 7+7=14

নাইবা

(b) ''পৰিচালনা হিচাপকৰণ পৰিচালনাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় হিচাপৰ তথ্যৰ লগত সম্পৰ্কিত।'' কথাষাৰ বহলাই লিখা। 14

4. (a) পুঁজি আৰু পুঁজি প্ৰৱাহ বিবৃতি বুলিলে কি বুজা? পুঁজি প্ৰৱাহ বিবৃতিৰ ব্যৱহাৰবোৰৰ ব্যাখ্যা দিয়া। 3+3+8=14

নাইবা

(b) মুঞ্জাল ক' লিমিটেডৰ 31 মাৰ্চ, 2019 আৰু 31 মাৰ্চ, 2020 তাৰিখৰ উদ্বৃত্ত পত্ৰৰ সাবাংশ তলত দিয়া হ'ল :

ইকুইটি আৰু ঋণ	*31-03-2019* ₹	*31-03-2020* ₹
অংশ মূলধন	2,00,000	2,50,000
সাধাৰণ বাহি পুঁজি	50,000	60,000
লাভ-লোকচান হিচাপ	30,500	30,600
বেংকৰ ঋণ	70,000	—
বিভিন্ন পাওনাদাৰ	1,55,000	1,40,200
কৰৰ ব্যৱস্থা	30,000	35,000
	5,35,500	5,15,800

সম্পত্তি	*31-03-2019* ₹	*31-03-2020* ₹
মাটি আৰু ঘৰ	2,00,000	1,90,000
যন্ত্ৰ	1,50,000	1,74,000
মজুত পণ্য	1,00,000	74,000
বিভিন্ন দেনাদাৰ	85,000	69,200
নগদ জমা ধন	500	600
বেংকত জমা ধন	—	8,000
	5,35,500	5,15,800

অতিৰিক্ত তথ্য :

(i) 2020 চনৰ বাবে যন্ত্ৰৰ ওপৰত 14,000 টকা অৱক্ষয় ধৰিব লাগে

(ii) 2020 চনত 20,000 টকা লাভাংশ প্ৰদান কৰা হৈছিল

(iii) 2020 চনত এডোখৰ মাটি ক্ৰয়মূল্যতে বিক্ৰী কৰা হৈছিল

পুঁজিৰ উৎস আৰু ব্যৱহাৰৰ এক বিবৃতি আৰু কাৰ্যকৰী মূলধনৰ অন্য এক সূচী প্ৰস্তুত কৰা। 7+7=14

5. (a) প্ৰান্তিক ব্যয়কৰণ আৰু শোহন ব্যয়কৰণৰ পাৰ্থক্যবোৰ দেখুওৱা। প্ৰান্তিক ব্যয়কৰণত লাভ বা লোকচান কেনেকৈ নিৰ্ণয় কৰা হয়? 7+7=14

নাইবা

(b) এটা প্ৰস্তুতকাৰী ব্যৱসায়ত সম্পাদিত হোৱা লাভ-লোকচানৰ তথ্যসমূহ তলত দিয়া হ'ল :

		টকা
বিক্ৰী		1,00,000
বিক্ৰী হোৱা দ্ৰব্যৰ ব্যয় :		
স্থিৰ ব্যয়	10,000	
পৰিৱৰ্তনশীল ব্যয়	40,000	50,000
মুঠ লাভ		50,000
বিক্ৰী আৰু প্ৰশাসনীয় ব্যয় :		
স্থিৰ ব্যয়	5,000	
পৰিৱৰ্তনশীল ব্যয়	10,000	15,000
প্ৰকৃত লাভ		35,000

উপৰোক্ত তথ্যসমূহৰ পৰা নিৰ্ণয় কৰা—

(i) লাভৰ আয়তনিক অনুপাত;

(ii) লাভালাভৰ সমতা কেন্দ্ৰ;

(iii) বিক্ৰীৰ পৰিমাণ 1,60,000 টকা আৰু 70,000 টকা হ'লে লাভৰ পৰিমাণ।

বিক্ৰী মূল্য 10% হ্ৰাস কৰাটো লাভজনকনে, যদি বিক্ৰীৰ পৰিমাণ 30% বৃদ্ধি হয় ?

2+3+4+5=14

6. (a) 'খচৰা' আৰু 'খচৰা নিয়ন্ত্ৰণ'ৰ পৰিভাষা দুটা বুজাই লিখা। ভাল খচৰা নিয়ন্ত্ৰণ পদ্ধতি এটাৰ প্ৰয়োজনীয় গুণবোৰ আলোচনা কৰা। 3+3+8=14

নাইবা

(b) এটা কাৰখানাৰ 10000টা গোট উৎপাদনৰ বাবে খৰচৰ খচৰা এটা দিয়া হ'ল :

খৰচৰ শিতান	*গোটৰ খৰচ* (টকা)
সামগ্ৰী	70
শ্ৰম	25
চলিত পৰোক্ষ ব্যয়	20
স্থিৰ ব্যয় (1,00,000 টকা)	10
চলিত ব্যয় (প্ৰত্যক্ষ)	5
বিক্ৰী ব্যয় (10% স্থিৰ)	13
বিতৰণ ব্যয় (20% স্থিৰ)	7
ব্যৱস্থাপনা ব্যয় (50,000 টকা)	5
মুঠ ব্যয় প্ৰতি গোটত (নিৰ্মাণ আৰু বিক্ৰী)	155

(i) 8000 গোট আৰু (ii) 6000 গোট উৎপাদনৰ বাবে এক খচৰা প্ৰস্তুত কৰা। প্ৰতিটো স্তৰৰ বাবে গোটে প্ৰতি খৰচ নিৰ্দেশ কৰা। 14

★★★

Total No. of Printed Pages—11

5 SEM TDC DSE COM (CBCS) 501 (GR–I)

2 0 2 4

(November)

COMMERCE

(Discipline Specific Elective)

(For Honours/Non-Honours)

Paper : DSE–501 (Group—I)

(Management Accounting)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. *(a)* Fill in the blanks : 1×4=4

(i) Management Accounting provides information to the _____ so that to ensure proper decision-making.

(ii) Issue of Preference Shares is a cash flow from _____ activities.

(iii) Fixed cost per unit _____ with increase in volume of production.

(iv) Flexible budget is a _____ budget.

(b) Write True or False/Fill in the blanks : 1×4=4

(i) Management Accounting and Financial Accounting are synonymous.

(ii) Selling Price is based on Marginal Cost + Contribution.

(iii) _____ Budget is the summary of all functional budgets.

(iv) Accounting Standard No. _____ deals with Cash Flow Statement.

2. Write short notes on any *four* of the following : 4×4=16

(a) Objectives of Management Accounting

(b) Flexible Budget

(c) Fund from operations

(d) Break-Even Analysis

(e) Statement of Sources and Applications of Fund

3. (a) Explain the characteristics of Management Accounting. What are its functions? 7+7=14

Or

(b) Discuss the tools and techniques of Management Accounting. Explain the relationship between Cost Accounting and Management Accounting. 8+6=14

4. (a) (i) What do you mean by Cash Flow Statement? Narrate the purposes of preparing a Cash Flow Statement.

(ii) Distinguish between Cash Flow Statement and Fund Flow Statement. 7+7=14

Or

(b) Following are the Balance Sheets of Reliance Ltd. as on 31st March, 2023 and 2024. Prepare a Statement of Cash Flow for the company : 14

Balance Sheets

Capital & Liabilities	*31.03.2023* (₹)	*31.03.2024* (₹)
Equity Share Capital	2,00,000	1,50,000
Preference Share Capital	35,000	50,000
Security Premium Reserve	30,000	—
Surplus A/c	38,500	(5,000)
15% Debentures	1,25,000	1,00,000

Capital & Liabilities	31.03.2023 (₹)	31.03.2024 (₹)
Trade Payables	55,000	25,000
Provision for Depreciation	24,000	15,000
Provision for Doubtful Debts	8,000	5,000
	5,15,500	3,40,000
Assets		
Fixed Assets	2,50,000	1,00,000
Investment	22,500	20,000
Discount of Debentures	8,000	10,000
Inventories	1,00,000	75,000
Bills Receivable	25,000	85,000
Cash at Bank	1,10,000	50,000
	5,15,500	3,40,000

Additional Information :

(i) Dividend paid during the year ₹ 18,000

(ii) Investment Costing ₹ 5,000 was sold at a profit of 30%

(iii) Fixed Assets Costing ₹ 10,000 (provision for depreciation being ₹ 4,000), were sold for ₹ 8,500

(iv) Additional Debentures Amounting to ₹ 50,000 were issued at par on 1st August, 2023

(v) Interest on Debentures has been paid regularly

5. (a) Differentiate between Marginal Costing and Absorption Costing. Discuss the shortcomings of Marginal Costing. 8+6=14

Or

(b) From the following information, determine—

(i) Profit-Volume Ratio;

(ii) Break-Even Point;

(iii) Margin of Safety;

(iv) if the selling price is reduced to ₹ 90 per unit, by how much the Margin of Safety is reduced : 14

	(₹)
Total Sales	3,60,000
Selling Price per unit	100
Variable Cost per unit	60
Fixed Cost	1,20,000

6. (a) Briefly explain different types of budgets prepared by a large business concern. Write a note on Budget Manual. 8+6=14

Or

(b) A company is expecting to have ₹ 32,000 cash in hand on 1st April, 2024 and wants you to prepare a

Cash Budget for the three months April to June of the same year. The following information is supplied to you : 14

Month	*Sales* (₹)	*Purchases* (₹)	*Wages* (₹)	*Expenses* (₹)
February	70,000	44,000	6,000	5,000
March	80,000	56,000	9,000	6,000
April	96,000	60,000	9,000	7,000
May	1,00,000	68,000	11,000	9,000
June	1,20,000	62,000	14,000	9,000

Other Information :

(i) Period of credit allowed by suppliers is 2 months

(ii) 25% of sales is for cash and the period of credit allowed to customers is one month

(iii) Delay in payment of wages and expenses is one month

(iv) Income tax of ₹ 28,000 is to be paid in June 2024

[ASSAMESE VERSION]

1. *(a)* খালী ঠাই পূৰ কৰা : 1×4=4

(i) পৰিচালনা হিচাপকৰণে _____ক উচিত সিদ্ধান্ত গ্ৰহণৰ বাবে তথ্য প্ৰদান কৰে।

(ii) অগ্ৰাধিকাৰপ্ৰাপ্ত অংশপত্ৰ বিক্ৰী হ'ল এক _____ কাৰ্যৰ নগদ প্ৰৱাহ।

(iii) উৎপাদনৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি হ'লে প্ৰতি গোটৰ স্থিৰ ব্যয় _____।

(iv) পৰিবৰ্তনশীল বাজেট হ'ল এক _____ বাজেট।

(b) সঁচা নে মিছা লিখা/খালী ঠাই পূৰ কৰা : 1×4=4

(i) পৰিচালনা হিচাপকৰণ আৰু আৰ্থিক হিচাপকৰণ একে।

(ii) বিক্ৰী মূল্য নিৰ্ভৰ কৰে প্ৰান্তিক ব্যয় + অবদানৰ ওপৰত।

(iii) _____ বাজেট হ'ল সকলো কৰ্মভিত্তিক বাজেটৰ সাৰাংশ।

(iv) হিচাপকৰণৰ _____ নং মানদণ্ড নগদ প্ৰৱাহ বিবৃতিৰ লগত জড়িত।

2. তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো **চাৰিটাৰ** ওপৰত চমু টোকা লিখা : 4×4=16

(a) পৰিচালনা হিচাপকৰণৰ উদ্দেশ্য

(b) পৰিবৰ্তনশীল বাজেট

(c) কৰ্মপ্ৰক্ৰিয়াৰ পৰা পুঁজি

(d) লাভালাভ সমতা স্তৰৰ বিশ্লেষণ

(e) পুঁজিৰ উৎস আৰু প্ৰয়োগ বিবৃতি

3. (a) পৰিচালনা হিচাপকৰণৰ বৈশিষ্ট্যবোৰ ব্যাখ্যা কৰা। এই হিচাপকৰণৰ কাৰ্যসমূহ কি কি? 7+7=14

নাইবা

(b) পৰিচালনা হিচাপকৰণৰ সঁজুলি আৰু কৌশলবোৰ আলোচনা কৰা। ব্যয় হিচাপকৰণ আৰু পৰিচালনা হিচাপকৰণৰ মাজত সম্পৰ্ক ব্যাখ্যা কৰা। 8+6=14

4. (a) (i) নগদ প্ৰৱাহ বিবৃতি মানে কি বুজা? এই বিবৃতি প্ৰস্তুত কৰাৰ কাৰণবোৰ বুজাই লিখা।

(ii) নগদ প্ৰৱাহ বিবৃতি আৰু পুঁজি প্ৰৱাহ বিবৃতিৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰূপণ কৰা। 7+7=14

নাইবা

(b) ৰিলায়েন্স লিমিটেডৰ 31 মাৰ্চ, 2023 চন আৰু 31 মাৰ্চ, 2024 চনৰ উদ্বৃত্ত পত্ৰ তলত দিয়া হ'ল। কোম্পানীৰ বাবে এক নগদ প্ৰৱাহ বিবৃতি প্ৰস্তুত কৰা : 14

উদ্বৃত্ত পত্ৰ

মূলধন আৰু ঋণ	31.03.2023 (টকা)	31.03.2024 (টকা)
সমাংশ অংশ মূলধন	2,00,000	1,50,000
অগ্ৰাধিকাৰযুক্ত অংশ মূলধন	35,000	50,000
অংশ অধিহাৰ পুঁজি সঞ্চয়	30,000	—

(Continued)

মূলধন আৰু ঋণ	31.03.2023 (টকা)	31.03.2024 (টকা)
ৰাহি হিচাপ	38,500	(5,000)
15% ঋণপত্ৰ	1,25,000	1,00,000
ব্যৱসায়িক পাওনাদাৰ	55,000	25,000
অৱক্ষয়ৰ ব্যৱস্থা	24,000	15,000
সন্দেহজনক দেনাৰ ব্যৱস্থা	8,000	5,000
	5,15,500	3,40,000
সম্পত্তি		
স্থায়ী সম্পত্তি	2,50,000	1,00,000
বিনিয়োগ	22,500	20,000
ঋণপত্ৰৰ বাট্টা	8,000	10,000
মজুত পণ্য	1,00,000	75,000
প্ৰাপ্য বিল	25,000	85,000
বেংকৰ নগদ	1,10,000	50,000
	5,15,500	3,40,000

অতিৰিক্ত তথ্য :

(i) বছৰটোত লাভাংশ প্ৰদান কৰা হ'ল 18,000 টকা

(ii) 5,000 টকা ব্যয়ৰ বিনিয়োগ 30% লাভত বিক্ৰী কৰা হ'ল

(iii) 10,000 টকা ব্যয়ৰ স্থায়ী সম্পত্তি (অৱক্ষয় ব্যৱস্থা 4,000 টকাৰ), 8,500 টকাত বিক্ৰী কৰা হ'ল

(iv) 1 আগষ্ট, 2023ত 50,000 টকাৰ অতিৰিক্ত ঋণপত্ৰ সমহাৰত বিলিকৃত কৰা হ'ল

(v) ঋণপত্ৰৰ ওপৰত সুত নিয়মীয়াকৈ দি থকা হৈছে

(Turn Over)

5. (a) প্ৰান্তিক ব্যয়কৰণ আৰু শোহন ব্যয়কৰণৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা। প্ৰান্তিক ব্যয়কৰণৰ সীমাবদ্ধতাবোৰ দেখুওৱা। 8+6=14

নাইবা

(b) তলত দিয়া তথ্যবোৰৰ পৰা নিৰ্ণয় কৰি দেখুওৱা—

(i) লাভ-আয়তনৰ অনুপাত;

(ii) লাভালাভ সমতাৰ বিন্দু;

(iii) নিৰাপত্তাৰ সীমান্তৰ;

(iv) বিক্ৰীমূল্য যদি প্ৰতি গোটত 90 টকালৈ কমি যায়, নিৰাপত্তাৰ সীমান্তৰ কিমান কমিব : 14

	(টকা)
মুঠ বিক্ৰী	3,60,000
প্ৰতি গোটৰ বিক্ৰীমূল্য	100
চলিত ব্যয় প্ৰতি গোটত	60
স্থিৰ ব্যয়	1,20,000

6. (a) এটা বৃহৎ ব্যৱসায় প্ৰতিষ্ঠানে প্ৰস্তুত কৰা বিভিন্ন বাজেটবোৰ চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা। বাজেট মেনুৱেল সম্পৰ্কে টোকা লিখা। 8+6=14

নাইবা

(b) এটা কোম্পানীয়ে 1 এপ্ৰিল, 2024 তাৰিখত 32,000 টকা নগদ ধন থকাটো আশা কৰে। কোম্পানীয়ে তোমাক 2024 চনৰ এপ্ৰিলৰ পৰা জুনলৈকে

তিনি মাহৰ নগদ বাজেট প্ৰস্তুত কৰিবলৈ কৈছে। তলৰ তথ্যবোৰ দিয়া হ'ল : 14

মাহ	বিক্ৰী (টকা)	ক্ৰয় (টকা)	মজুৰী (টকা)	খৰচ (টকা)
ফেব্ৰুৱাৰী	70,000	44,000	6,000	5,000
মাৰ্চ	80,000	56,000	9,000	6,000
এপ্ৰিল	96,000	60,000	9,000	7,000
মে	1,00,000	68,000	11,000	9,000
জুন	1,20,000	62,000	14,000	9,000

অন্যান্য তথ্য :

(i) যোগান ধৰোঁতাই দিয়া বাকীৰ সময় হ'ল 2 মাহ

(ii) বিক্ৰীৰ 25% নগদ টকাত হয়, আৰু গ্ৰাহকক 1 মাহৰ বাকী দিয়া হয়

(iii) মজুৰী আৰু খৰচ প্ৰদানত 1 মাহ সময় লোৱা হয়

(iv) জুন মাহ, 2024ত 28,000 টকা আয়কৰ দিব লগীয়া হয়

★ ★ ★